မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	**စာမျက်နှာ**
အမှာစာ	၁
စာရေးသူအမှာစာ	၂
ပထမပိုင်း	
လားဟူလူမျိုးစုအကြောင်း	
နိဒါန်း	၅
လားဟူလူမျိုးစုမည်သို့ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ စတင်ခဲ့သည့်အချိန်	၅
လားဟူလူမျိုးစုနေထိုင်ရာဒေသ	၁၀
လားဟူလူမျိုးစုတို့ လက်ဆင့်ကမ်းလာသော ဒဏ္ဍာရီလုံးပြင်များ	၁၀
လားဟူလူမျိုးစု၏စာပေ	၁၁
လားဟူလူမျိုးတို့၏ ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှု	၁၃
လားဟူလူမျိုးစုတို့၏ ဘာသာစကား ပတ်သက်၍ ဘာသာဗေဒပညာရှင်များ၏ တင်ပြချက်	၁၅
(ကျ) ဘာသာစကားအုပ်စုခွဲများ	၁၆
(ခ) တိဘက် - မြန်မာ လူမျိုးစု	၁၇
(ဂ) Lo-Lo-Burmese	၁၈
လူမျိုးတစ်ရာတစ်မိုး	၂၂
လားဟူလူမျိုးစုကိုမှတ်တမ်းပြုထားသောအမည်များ	၂၆
(ကျ) သမိုင်းမှတ်စာတမ်းတွင် လားဟူလူမျိုးစုကို မှတ်တမ်းတင်သောအမည်	၂၆
(ခ) သမိုင်းမှတ်တမ်းများတွင် ပေါ်ပြထားသော လားဟူလူမျိုးစု၏အမည်များ	၂၉
(ဂ) မြန်မာသမိုင်းများနှင့်ပြန်တမ်းများတွင် ဖော်ပြထားသော လားဟူလူမျိုးများ	၃၂
ဣ.(ဂ)လူမျိုးဆိုသည်မှာ	၄၄
လားဟူလူမျိုးစုအပေါ်သက်ရောက်မှု	၄၈
ယနေ့ခေတ်ကာလ လားဟူလူမျိုးစုကို မှတ်တမ်းတင်သောအမည်များ	၅၁
လားဟူလူမျိုးစုဝင် မျိုးယပ်ခွဲများအကြောင်း	၅၁
(ဂ) ကျိုးနယ် ပဒေသရာခံမင်းပုန်ကန်မြင်း	၈၈
(ကက) မုယယိပ်ကိုလဲ (Mu-Yeh)	၈၈
(ခခ) ကျိုးမင်းဆက်ကာလ ချီယန်းဒေ(ဂ် (Qiang)မျိုးနယ်စုများ	၈၉
(ဃက) ကျိုးမင်းဆက် အာဏာကျဆင်းလာခြင်းနှင့် ပဒေသရာခံ နိုင်ငံငယ်များ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း	၉၀
စစ်မက်နိုင်ငံများဘေဝကာလသာတွင် ချီးယန်းဒေ(Qiang)လူမျိုးစုတို့ ရှေ့ပြေးငံ နေထိုင်ခဲ့ခြင်း	၉၂
(ကျ) မြစ်သုံးခြမ်းပေါင်းဆုံရာဒေသသို့ ထိုးစစ်ဆင်ခြင်း	၉၂
(ခ) ရွှန်ငင် (Shu Kingdom)ကို ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ဖိနှိပ်ခြင်း	၉၃
(ဂ) တီးယန်းနိုင်ငံ(Dian Kingdom)ကို ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ဖိနှိပ်ခဲ့ခြင်း	၉၇
တိဘက်-မြန်မာ အနယ်ဝင်များ ကျွေးကားလာခြင်း	၉၈
တတိယပိုင်း	
ယုနန်ဒေသအတွင်းကလားဟူလူမျိုးများ	
(အေဒီ ၁၂၀ - ၁၆၆၄)	
နိဒါန်း	၁၀၃
ယုနန်ဒေသမြေမျက်နှာသွင်ပြင်	၁၀၄
ဒေသတွင်းဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်များ	၁၀၅
တောင်ဘက်ပိုင်းလမ်းမကြီးအကြောင်း	၁၀၇
မန်ရှားကျွမ်းတွင် ဖော်ပြထားသော လားဟူလူမျိုးများ	၁၀၉
မန်ရှားကျွမ်းတွင် ဖော်ပြထားသော လူမျိုးများထဲမှ Wang- Man- Wai-Yu (Wu man) အကြောင်း	၁၁၂
ယုနန်ဒေသတွင်း နိုင်ငံရေးနှင့် စစ်ရေးဆုပ်ချယ်ရေးဆိုင်ရာပြောင်းလဲမှုများ	၁၁၄
(ကျ) နန်ကျောက်မိုင်ပေါ်ထွက်လာခဲ့ခြင်း(အေဒီ ၇၃၈-၈၅၉)	၁၁ဂ
(ခ) ဓိုင်းဆည်နှင့် လားဟူလူမျိုးများ ဆက်နွယ်မှု	၁၁ဃ
(ဂ) နန်ကျောက်မိုင်နိုင်ငံ တီဘက်နိုင်ငံနှင့် ထန်မင်းဆက်တို့အကြားအားပြိုင်မှု	၁၁ဃ
တာဂလီ(DaLi)နိုင်ငံ(937-1253 AD)	၁၂၂
မွန်ဂိုလ်မင်းဆက် (Yuan Dynasty) (1271-1368AD)ခေတ်	၁၂ဋ
မွန်ဂိုလ်မင်းဆက် (Yuan Dynasty)ကာလယုနန်နန်းယသေအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်	၁၂ဌ
လားဟူလူမျိုးစုများ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ဝင်ရောက်လာခဲ့ခြင်း	၁၂ဏ
(ဂ) ဧရာဝတီမြစ်ခွန် ချင်းတွင်းဖြစ်ကြောင်းအတိုင်းတိုက်ခိုက်ခြင်း	၁၂ဏ
(ခ) အင်းဝမြို့ကိုလဲ ကိုးနန်းခြင်း	၁၂ဏ
(ဂ) အင်းဝဘုရင် တပ်တော်အတွင်း လားဟူလူမျိုးပါဝင်သော တပ်များ၏တိုက်ပွဲ	၁၆ဝ
(ဃ) ဟံသာဝတီအမှုနှင့်လားဟူလူမျိုးများ ဆုတ်ခွာခြင်း	၁၆၂
(ဆ) အင်းဝတပ်များသန်ရှင်းကိုတိုက်ခိုက်ခြင်း	၁၆၂
(ဇ) ဟံသာဝတီဘုရင် ကြွေသမိန်ထောဘဝမှား ပြည်ဖြိုကိုသိမ်းပိုက်ခြင်း	၁၆၃
(ဈ) ဟံသာဝတီဘုရင် ကြွေသမိန်ထောဘဝမှား ပြည်ဖြိုကိုသိမ်းယူခြင်း	၁၆၃
(ည) ဟံသာဝတီနှင့် အင်းဝ ပေးစာများ	၁၆၄
(ဋ) သမြတွင်းတွင်ကိုတိုက်ခိုက်ခြင်း	၁၆၅
(ဌ) ညောင်ဦးမြို့ကိုတိုက်ခိုက်ခြင်း	၁၆၆
(ဍ) တောင်တွင်းကြီးကိုဝန်းရံတိုက်ခိုက်ခြင်း	၁၆ရ
(ဎ) ဟံသာဝတီဘုရင် ကြွေသမိန်ထောဘ၏ပြဿနာများ	၁၆ရ
(ဏ) အင်းဝကိုဆိုကာတိုက်ခိုက်ခြင်း	၁၆ဝ
(တ) ဗညားကျန်းတောနှင့် ဝေယန်တပ်	၁၆ဝ
(ထ) မလွန်တပ်ကို ဝန်းရံတိုက်ခိုက်ခြင်း	၁၆ဝ
(ဒ) ဆင်ကျောဖမ်းခြင်းနှင့်ထီးနန်းသိမ်းပိုက်ခဲ့ရခြင်း	၁၆ဝ
(ဓ) ဟံသာဝတီဘုရင်အပြောင်းအလဲ	၁၆ဝ
(နဓ) ယိုးဃားသို့ရောက်ရှိခြင်း	၁၆ဝ
(ပ) အလောင်းမင်းတရားကြီး ဦးအောင်စေယျထစားပေးပို့ခြင်း	၁၆ဝ
(ဖ) ကွယ်လွန်ခြင်း	၁၆ဝ
(ဗ) ဟံသာဝတီဘုရင်ခန့်အပ်ခြင်း	၁၆ဝ
အင်းဝခေါင်းပြည်တော်အမှီ နိုင်ငံရေးအခြေအနေ	၁၆ဝ
(ကျ) တာမလီတမင်းသစ်တပ်များ တည်ဆောက်လာကြခြင်း	၁၆ဝ
(ခ) မင်းပြောင်းမင်းလောင်းတာဘောင်ပေါ်ပေါက်လာခြင်း	၁၆ဝ
(ဂ) မင်းလောင်းအဖြစ် ကျော်ကြားလာသူများ	၁၆ဝ
(ဂ) ကျောတော်ကြွေနန်ကြြခြင်း	၁၆ဝ
(ခ) အင်းဝဘုရင်ခန့်ခစ်ဖြင့်ဝတ်ကိန်ကိုခြင်း	၁၆ဝ
(ဂ) မြစ်ကမ်းဘားတိုက်ပွဲ	၁၆ဝ
(ဃ) ဦးချင်းတိုက်ပွဲ	၁၆ဝ
(ङ) ပဏ္ဍိုရာ ကသည်းတို့နှင့်တိုက်ခိုက်သောတိုက်ပွဲ	၁၆ဝ
(စ) ပဏ္ဍိုရာ ကသည်းတို့နှင့်တိုက်ခိုက်သောတိုက်ပွဲ	၁၆ဝ
(ဆ) တရုတ်သံအမှုနှင့်လားဟူလူမျိုးများနှင့်ဖြစ်ပွားခဲ့သောတိုက်ပွဲ	၁၆ဝ
အင်းဝမြို့ကျဆုံးခြင်း	၁၆ရ
ညောင်ရမ်းခေတ်ကာလ အထက်မြန်မာပြည်အခြေအနေ	၁၆ရ
(ကျ) မုဆိုးဖိုရွာသို့ သံတမန်စေလွှတ်ခြင်း	၁၆ရ
(ခ) မွန်များနှင့်တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခြင်း	၁၆ဃ
(ဂ) အလောင်းမင်းတရားကြီးဦးအောင်စေယျနှင့်ဆက်ဆံရေး	၁၆ဃ
(ဃ) အလောင်းမင်းတရားကြီးဦးအောင်စေယျ၏ကုန်းဘောင်စစ်တမ်းနှင့် ဖြစ်ပွားသောတိုက်ပွဲ	၁၆ဃ
(ङ) ကောင်းသုံးဆင့် ပထမတိုက်ပွဲ	၁၆ဋ
(စ) ကောင်းသုံးဆင့် (၃တိယ)တိုက်ပွဲ	၁၇၂
ကွေ.ဂျဏ္ဍာအိန် ကျယ်လွန်ခြင်းပြီးနောက် လားဟူလူမျိုးများ၏အခြေအနေ	၁၇၆
နယ်နင်းဇာတ်ပေါ်ခြင်း	၁၇၆
ပဉ္စမပိုင်း	
ကုန်းဘောင်ခေတ်အလယ်ပိုင်းနှင့် ဗြိတိသျှကိုလိုနီလက်ထက် လားဟူလူမျိုးများ	
နိဒါန်း	၂၁ဝ
ကုန်းဘောင်မင်းဆက်တွင် ဆက်လက် အမှုထမ်းသောလားဟူလူမျိုးများ	၂၁ဝ
ရှမ်းနယ်များတွင် နေထိုင်ကြသော လားဟူလူမျိုးများ	၂၁ရ
သမိုင်းမှတ်တမ်းထဲကလားဟူနီင်ငံ	၂၁ဋ
(ကျ) အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြသူများ	၂၁၆
(ခ) ကျေးရွာများဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ	၂၁ဓ
(ဂ) ဝတ်စားဆင်ယင်ပုံ	၂၁ဓ
(ဃ) လားဟူ ဒဏ္ဍာရီတွင် ဖော်ပြထားသောတိုက်ပွဲ	၂၂ဝ
လားဟူလူမျိုးနှင့် ဆက်နွယ်သော တိုက်ပွဲများ	၂၂ဝ
လားဟူလူမျိုးနေထိုင်ရာဒေသတွင်းဖြစ်ပွားခဲ့သောစစ်ရေးပဋိပက္ခများ	၂၂၆
ယိုးဒယား-မြန်မာစစ် (၁۷၆۹-၁۷၆۷)	၂၂ဆ
ကုန်းဘောင်ခေတ်ကုန်နှင့် ချင်းမင်းဆက် အကြားဖြစ်ပေါ်ခဲ့သောစစ်ပွဲများ(၁۷၆۹-၁۷၆۹)	၂၂ဆ
(ကျ) နယ်ခြားအရေး ရှုပ်ထွေးခြင်း	၂၂ဆ
(ခ) တရုတ်ကုန်သည်တို့နှင့် မြန်မာတို့ ဆက်ဆံရေး အဆင်မပြေခြင်း	၂၂ဆ
(ဂ) သိန်း၀ေန်းသည့် နယ်ပယ်ဒေသြားတိုက တရုတ်တို့ကို ချီးပင်ခြင်း	၂၂ဆ
(ဃ) တရုတ် မြန်မာ စစ်ပဲပြေခြင်းမြင်း	၂၂ဆ
(ङ) အကျိုးအမြတ်ရရှိသူများ	၂၂ဇ
တရုတ် မြန်မာ စစ်ပွဲ ဆောင်ပိုင်း လားဟူလူမျိုးတို့၏အခြေအနေ	၂၂ဇ
ပန်းသေ(ဟုတ်မှတ်ဆလင်) ရှေးဟောင်းနေရာ(၁۷၅۹-၁۷၅۹)	၂၂ဈ
၁۷၅۹ ခုနှစ် ဆောင်းပိုင်း လားဟူလူမျိုးတို့၏အခြေအနေ	၂၂ဝ
နိဂုံးချုပ်	၂၂ဝ
(ခ) ကောင်းသုံးဆင့် ပထမတိုက်ပွဲ	၂၂ဝ
နောက်ဆက်တွဲ	၂၂ဝ
ကျိုင်းတို့ဒေသတွင် တွေ့ရသော လားဟူလူမျိုးများတို့ နေထိုင်ရာဒေသများ	၂၂ဝ
ကျမ်းကိုးစာရင်း	၂၂ဝ